

Psychosomatyka

Psychosomatic medicine

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok V/ Semestr IX
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia; Psychoterapia i terapia seksualna; Neuropsychologia kliniczna
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	5	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	65	79			
Ogółem	125	125			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z przedmiotem badań, założeniami i modelami psychosomatyki. Przybliżenie wzajemnych zależności pomiędzy czynnikami psychologicznymi, środowiskowymi, sytuacyjnymi (stres, osobowość, wydarzenia losowe) a stanem zdrowia i choroby.
2.	Uwrażliwienie studentów na choroby somatyczne w których udział czynnika psychogenego jest uważany za istotny w ich powstawaniu i zaostrzaniu oraz wskazanie na podstawowe kwestie dotyczące różnicowania chorób psychosomatycznych od zaburzeń emocjonalnych z doznaniem somatycznymi.
3.	Uwrażliwienie studentów na możliwość podejmowania działań związanych z profilaktyką, terapią i edukacją na rzecz zdrowia psychicznego i somatycznego oraz wskazanie na konieczność współpracy przedstawicielami różnych dyscyplin naukowych (medycyna, socjologia, pedagogika).

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie fizjologiczne podstawy wzajemnych relacji układów nerwowego, endokrynologicznego i immunologicznego oraz współczesne nurty badań w obszarze psychosomatyki.	PS_WG01_Mgr PS_WG02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie mechanizmy regulujące zachowanie człowieka w różnych sytuacjach społecznych i relacje pomiędzy stresem a zaburzeniem zdrowia somatycznego.	PS_WG03_Mgr PS_WG05_Mgr PS_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna i rozumie wpływ choroby somatycznej na stan zdrowia psychicznego oraz udział czynników psychologicznych i sytuacyjnych w poznawczej ocenie choroby i radzeniu sobie.	PS_WG03_Mgr PS_WG05_Mgr PS_WG11_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi wykorzystać modele teoretyczne z zakresu psychosomatyki w celu analizy złożonych związków pomiędzy stresem psychologicznym a ryzykiem choroby psychosomatycznej.	PS_UW03_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).
U2	Student potrafi dobrać metody diagnostyczne oraz dokonać integracji zróżnicowanych źródeł informacji diagnostycznych do oceny psychologicznych i społecznych czynników ryzyka choroby psychosomatycznej.	PS_UW03_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).
U3	Student potrafi opisać i uzasadnić rolę psychologa w interdyscyplinarnych zespołach badawczych i klinicznych zajmujących się chorobami fizycznymi oraz zaburzeniami psychosomatycznymi.	PS_UK01_Mgr	Egzamin pisemny – pytania otwarte (z zakresu konceptualizacji przypadku).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do współpracy w ramach interdyscyplinarnych zespołów badawczych i klinicznych w kontekście psychosomatyki z zachowaniem standardów praktyki opartej na dowodach empirycznych oraz etyki.	PS_KK03_Mgr PS_KO02_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do przyjęcia wyrozumiałej postawy względem osób cierpiących na zaburzenia psychosomatyczne oraz osób cierpiących na współwystępujące zaburzenia psychiczne i choroby fizyczne.	PS_KO05_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów uwzględnić specyficzne indywidualne potrzeby i możliwości klientów cierpiących na zaburzenia psychosomatyczne lub choroby fizyczne w procesie pomocy psychologicznej.	PS_KO05_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Zdrowie fizyczne i choroba – model medyczny, społeczny, holistyczny. Wprowadzenie do psychosomatyki – specyfika zależności między czynnikami psychogennymi, osobowością i różnicami indywidualnymi a chorobą somatyczną.	3	1
2.	Specyfika wzorów zachowań (WZA, WZC, WZD) i ich związek z chorobami psychosomatycznymi – ścieżki interakcji, dowody empiryczne.	3	1
3.	Wypalenie zawodowe jako czynnik ryzyka zaburzeń zdrowia psychicznego i somatycznego. Modele teoretyczne i wymiary wypalenia zawodowego. Psychologiczne i fizjologiczne korelaty objawów wypalenia zawodowego. Dane epidemiologiczne. Możliwości przeciwdziałania wypaleniu.	3	2
4.	Zaburzenia psychosomatyczne – fizyczne manifestacje zaburzeń psychicznych. Współczesna klasyfikacja, objawy i obraz kliniczny, dane epidemiologiczne i protokoły pracy terapeutycznej – przegląd badań.	3	2
5.	Psychologiczne problemy w chorobach skórnych (łuszczyca, świąd samoistny, bielactwo). Mechanizmy interakcji, czynniki ryzyka i ochronne. Rola interwencji psychologicznych – konteksty pracy, badania empiryczne na temat skuteczności.	3	2
6.	Choroby nowotworowe w perspektywie psychosomatycznej. Psychologiczne czynniki ryzyka i czynniki ochronne – fakty i mity. Wsparcie psychologiczne w chorobie nowotworowej i chemioterapii – prezentacja możliwych ról psychologa. Badania naukowe nt. roli wsparcia psychologicznego w przebiegu choroby. Psychologiczna opieka paliatywna – wsparcie osób chorych i ich rodzin.	3	2
7.	Choroby układu krążenia i choroby endokrynologiczne. Ścieżki interakcji między emocjami, zachowaniami a układem sercowo-naczyniowym i endokrynnym – przegląd modeli teoretycznych i badań.	3	2
8.	Zjawisko placebo i nocebo w perspektywie psychosomatycznej – definicje, przykłady efektów, potencjalne zastosowania, ryzyka i kontrowersje.	3	1
9.	Interwencje psychologiczne i psychoterapeutyczne w kontekście chorób somatycznych. Behawioralne strategie radzenia sobie z bólem, poznawcze przekonania na temat bólu. Techniki mindfulness i ACT.	3	2
10.	Psychosomatyka w perspektywie krytycznej. Analiza międzykulturowa, nieuzasadnione i niepoparte empirycznie założenia i twierdzenia, przegląd badań meta-analitycznych. Jatrogenne efekty „pozytywnego myślenia.”	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przykładów i przypadków, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100

Razem

100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	45	59
2.	Przygotowanie do egzaminu	20	20
Razem		65	79

Literatura obowiązkowa

1.	Heszen-Celińska, I., Sęk, H. (2020). <i>Psychologia zdrowia</i> . PWN.
2.	Stanton, A., Taylor, S. E. (2021). <i>Health psychology</i> . McGraw Hill.
3.	Kempisty-Jeznach, E. (2023). <i>Chorzy ze stresu 2: problemy psychosomatyczne</i> . Prószyński i S-ka.

Literatura uzupełniająca

1.	Chauhan, A., & Jain, C. K. (2024). Psychosomatic Disorder: The Current Implications and Challenges. <i>Cardiovascular & Hematological Agents in Medicinal Chemistry</i> , 22(4), 399-406.
2.	Fava, G. A., Cosci, F., & Sonino, N. (2017). Current psychosomatic practice. <i>Psychotherapy and Psychosomatics</i> , 86(1), 13-30.
3.	Nisar, H., & Srivastava, R. (2018). Fundamental concept of psychosomatic disorders: a review. <i>International Journal of Contemporary Medicine Surgery and Radiology</i> , 3(1), 12-18.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	